

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Kansalaisopistojen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevista lakiluonnoksista.

Taito- ja taideaineiden yhdenvertainen saavutettavuus sekä lajikirjon vahvistaminen ovat keskeisessä roolissa lukiodiplomien ja niistä johdettavien ylioppilaskoesuoritusten kehittämisessä. Lukioiden on mahdollista hyödyntää kansalaisopistojen taiteen perusopetuksen verkostoa, joka on valtakunnallisesti ja alueellisesti kattava. Suomen 174 kansalaisopistosta noin 120 järjestää taiteen perusopetusta, pääsääntöisesti yleisen oppimäärän mukaisesti. Lukioiden omaa tarjontaa on siis voitu ja voidaan edelleen laajentaa valmiissa ja hyvin toimivassa vapaan sivistystyön koulutusjärjestelmässä. Opetus pohjautuu Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin ja paikallisiin opetussuunnitelmiin.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

-

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

-

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

-

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Lukioiden ja kansalaisopistojen yhteistyön mahdollisuuksia tulisi vahvistaa siten, että paikalliset mahdollisuudet osattaisiin hyödyntää lukiodiplomitasolla. Jatkossa on tärkeää ohjeistaa, miten

lukion omassa opetussuunnitelmassa voidaan mainita diplomin toteutuksesta kansalaisopiston kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Kansalaisopistojen liitto muistuttaa, että uudistuksessa on tärkeää muistaa yhteys myös parhaillaan käynnissä olevaan taiteen perusopetuksen kehitystyöhön, jotta opintopolusta taide- ja taitoaineissa muodostuu eheä kokonaisuus. Uudistuksen valmistelua tulee tehdä myös tutkimusperustaisesti, koska kyseessä on merkittävä uudistus. Peruskartoitus taito- ja taideaineiden harrastuksesta, lukiodiplomien suorittamistavoista ja arvioinnista sekä huomioonotosta jatko-opiskelijavalinnoissa tulee tehdä ennen uudistuksen toimeenpanoa. Uudistuksen käytännön toteutuksesta tulee myös tehdä tutkimusta.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

Taidekokemukset ja taiteellinen toiminta ovat useiden tutkimusten mukaan yhteydessä lukuisiin positiivisiin sosiaalisiin vaikutuksiin, kuten sosiaalisen osallistumisen ja osallisuuden lisääntymiseen, syrjäytymisen vähentymiseen sekä yksinäisyyden lievittymiseen. Yhdenvertaista osallistumista taiteisiin pidetään kulttuurisena perusoikeutena ja osana hyvinvoinnin toteutumista, hyvää elämänlaatua ja elinikäistä oppimista. Sivistyksellisten oikeuksien ja kulttuurisen moninaisuuden toteutuminen on täten luonnollisesti myös lukiokoulutuksen etu.

Nuottanen Jaana
Kansalaisopistojen liitto KoL